

FİLMFOR 2007 KADINLARIN HAFIZASI OLMAK

Kadınların hikâyelerini görünür kılmak için düzenlenen **Filmfor Kadın Filmleri Festivali**'nin beşincisi 10-18 Mart tarihlerinde İstanbul'da gerçekleşiyor. Sonrasında yollara düşecek olan festival, Ağrı, Van ve Diyarbakır gösterimleriyle sürecek.

■ şükran yücel

5. Filmfor Kadın Filmleri Festivali'nin gösterimleri, 10-18 Mart tarihlerinde İstanbul'da Fransız Kültür Merkezi ve İtalyan Kültür Merkezi salonlarında yapılacak. Kadınların deneyimlerinin, sorunları kadar başarı ve üretimlerinin de görünürlüğünü artırmak, kadınların sinemaya ve kendilerini ifade edebilecekleri iletişim alanlarına katılımını artırmak, kadınlar arası ulusal ve uluslararası deneyim alışverişi ve iletişim olanaklarını artırmak, kadınların kültürel ve demokratik katılımına katkıda bulunmak amacıyla yapılan Filmfor Kadın Filmleri Festivali, beşinci yılında 'namus' temasını işliyor. Yeryüzünde pek çok ülkede hâlâ katı töre ve geleneklerin tutsağı olan ve namus cinayetleriyle birlikte her türlü şiddetin hedefi olmaya devam eden kadınların bulunduğu durumu gösteren filmler, 'Namus' bölümünde gösterilecek.

'Namus' başlığı altında gösterilen filmlerden Berrin Balay Tuncer'in *Kadına Ağıt*'i (2006) ülkemizin doğusunda töre adına işlenen namus cinayetlerinin nedenlerini farklı kesimlerden insanlarla yapılan söyleşilerle irdeliyor. Urfa ve Diyarbakır'dan etkileyici görüntülerin eşliğinde 'namus' hakkında çarpıcı görüşlere yer veriyor. Film, bu coğrafyada aşiret zinciriyle birbirine bağlanmak zorunda olan insanları bu cinayetlere yönelten zihniyeti açığa çıkartıyor. Yüzyıllardır namusunu, şerefini kadın bedeni üzerinden tanımlayan bir anlayışın gerçekte "namus" adına birçok ikiyüzlülüğü gizleyen bir maske olduğunu da algılıyoruz Balay'ın filminde. Adı 'fuhuş' olmasa da küçük kızların değiş tokuş edilmesi, kapalı kapılar ardında saklanan ensest, aile içinde tecavüze uğrayan, tecavüzçüleri tarafından öldürülen kız çocuklarının yaşadıkları

tüm gerçekliğiyle yüzümüze çarpılıyor. Gizli kalan hayli kabarık bir suç dosyasının kapağını açıyor, *Kadına Ağıt*. Balay ve görüntü yönetmeni Önder M. Özdem sinematografik olarak da başarılı bir filme imza atmışlar. Filmin çarpıcı karelerine eşlik eden etkileyici müziği de, iki dilde sayı sayan küçük kızların sesiyle birlikte hafızamıza kazınıyor.

Eylem Kaftan'ın *İsmi Güzide* filmi de aynı coğrafyada 30 yıl önce işlenen bir cinayetin izini sürüyor. Halasının ölümündeki sır perdesini aralamak üzere Kanada'dan gelen Eylem Kaftan araştırmasına Diyarbakır nüfus idaresinden başlıyor. Nüfusta kaydı olmayan Güzide doğmamış ki, ölümünün kaydı olsun. Doğumundan önce başlamış Güzide'nin kadersizliği. Eylem Kaftan, Güzide'nin köyünde sevgiyle karşılanıyor. Burada Güzide adına yakılan ağıtlar ve türküler hâlâ dillerde. Güzide adeta efsaneleşmiş. Bir fotoğrafı ve mezartaşı bile olmayan Güzide'nin hikâyesiyle birlikte, öldürülen binlerce isimsiz kadını hatırlıyoruz.

Samira Makhmalbaf'ın ilk filmi *Elma* (Sib, 1998) 12 yıl boyunca babaları tarafından eve kapatılan, sokağa çıkmalarna izin verilmeyen iki kız çocuğunun hikâyesini anlatır. Komşuları tarafından yetkililere şikâyet edilen baba, kızlarının sokağa çıkmasına izin vermek zorunda kalır ama bir süre sonra onları eve kilitlemeye devam eder. Samira Makhmalbaf'a genç yaşında pek çok ödül kazandıran ve onu bütün dünyaya tanıtan *Elma* hüznünlü ve etkileyici bir film.

Christina Comenic'i'nin *Yüreğimdeki Canavar*'ı (*La Bestia nel Cuore*, 2005), çok sevdiği eşyle bir türlü mutlu olamayan ve sürekli kabuslar gören Sabina'nın geçmişindeki sırrı en sonunda

aydınlatmasının hikâyesini oldukça ağdalı bir biçimde anlatan çarpıcı bir melodram. Ferzan Özpetek'in *Karşı Pencere*'siyle (*La Finestra di Fronte*, 2003) tanıdığımız güzel oyuncu Giovanna Mezzogiorno etkileyici performansıyla filmin çitasını yükseltiyor.

Hint asıllı usta yönetmen Deepa Mehta, *Artık Konuşalım'da* (*Let's Talk About It*, 2005) kocaları tarafından şiddete maruz kalan kadınlara yöneliyor kamerasını. Çoğu Hint ve Afrika asıllı göçmen kadınlar, şiddetin çok derinlere inen etkilerini anlatıyorlar. Annelerine yönelen şiddetten çocuklar da ruhsal olarak yaralanıyorlar. Şiddete karşı daha bilinçli mücadele etmek için sonradan hukukçu olan kadınlar da var aralarında. Kadınların haklarına sahip çıkmaları gerektiğini savunan film, Kanada gibi kadına karşı şiddetin yasal yaptırımlarının olduğu bir ülkede bile bu utanç verici durumun sürdüğünü göstermesi açısından da önem taşıyor.

Blerita Basholli'nin yönettiği *Ayna, Ayna* (*Mirror Mirror*, 2006) televizyon kanallarında yaratılan, cinselliğe dayanan kadın imajının sıradan kadınların hayatları üzerindeki etkilerini irdeliyor. *Baba Evinde* (*In Het Huis Van Mijn Vader*, 1997) filminde, Fas'tan Hollanda'ya göç eden bir ailenin kızı olan yönetmen Fatima Jebli Ouazzani, Fas'ın evlilik geleneklerini sorguluyor. Gail Singer'in *Bir Kadına Vuramazsın* (*You Can't Beat a Woman*, 1997) adlı belgeseli, Şili, Rusya, Japonya, Güney Afrika, Kanada ve İsrail gibi farklı kültürlerden gelen kadınların kendilerini şiddet dolu ilişkilerden kurtarma hikâyelerini anlatıyor. Bir filmör yapımı olan *Morgünder* 2006, ülkemizin feminist gündemini sinemaya taşıyor. Atölyemör yapımı olan *Jinen Dengbej* (2007) ise Kürt kadınlarının yazılı kültüre yansımayan dengbejlik deneyiminin belgeseli.

Kadınların sineması

Bu bölümde yer alan filmlerden Nuran Evren Şit'in "...Ve Telefon" (2006) adlı filmi 60'lı yılların atmosferini başarılı bir şekilde canlandıran bir çalışma. Aynı zamanda klasik hikâye anlatımıyla Yeşilçam sinemasına da bir saygı duruşu özelliği taşıyor. Telefonun bir zamanlar taşıdığı anlama ve kadınla erkek arasındaki yakınlık-uzaklık muammasına zekice değinen hoş bir seyirlik. Meksika'dan Iria Gómez Concheiro'nun *Arzuhalcı*'sinde (*Tell Me What You Feel*, 2006), sevgilisıyla birlikte ABD'ye gitmek üzere kent merkezine gelen genç kız, başka bir kadın uğruna terk edilince metro çıkışında arzuhalcilik yapmaya başlar. Filistin kökenli yönetmen Norma Marcos, Fransa'dan Filistin'e ilk filmi çekmek üzere giderken, İsrail'de Ben Gurion Havalimanı'nda gözetim altına alınır ve yedi hafta Beytüllahim'den dışarıya çıkamaz. *Ben Gurion'u Beklemek* (2006), duvarların, kısıtlamaların ve yasakların düşündürdüklerini anlatıyor.

Silvia G. Ponzoda'nın *Kadın Sözü* (*A Woman's Word*, 2004) filmi ülkesinde çeşitli baskı ve yasaklamalara maruz kalan Mısırlı yazar Nawal el Saadawi; iç savaşı, göçü, sürgünü ve dini gelenekleri mercek altına alan Lübnanlı gazeteci-yazar Hanan Al-Shaykh

ve sosyopolitik ve ekonomik konulara yoğunlaşan Faslı yazar Janata Benuna ile yapılan söyleşileri kapsayan bir belgesel. Perihan Bayraktar'ın *Omelas'i Bırakıp Gidenler* adlı filmi, Ursula K. Leguin'in aynı adlı hikâyesinden uyarlanan ütopyik bir dünyayı canlandırıyor. Claire Walka'nın *Dear Miss Mistress'i* (2006) metro kültürünü yansıtan bir video çalışması. Tayvan'dan Meiwien Yang'ın yönettiği *Zamane Düşleri* (*Mirage*, 2006) ise, başarılı görünmek için başkalarını taklit eden bir genç kızın hikâyesi.

Kadınlardan Kissalar

'Kadınlardan Kissalar' bölümünde *Ağdalı Bir Film* (Bilge Demirtaş, Ezgi Sarıtaş, İdil Soyseçkin, H.Özlem Sarıyıldız), *Bir Öğle Vakti* (Pinar Asan), *Cim Karnında Üç Nokta* (Aslı Ertürk), *Günebakan - Üçleme-* (Fulya Özlem), *İslak* (Zümrüt Çavuşoğlu), *Kırlı Çamaşınlar* (Roja Rojda Serin), *Nohut Oda Bakla Sofa* (Bengisu Gençay), *Potkal* (Gökçe Pehlivanoğlu), *Son Oyun* (Müjde Arslan), *Soyunma* (Nilbar Güneş), *Terk* (Elif Ergezen) ve *Zeytinyağlı Kabak Dolması* (Aslı Doğan) çeşitli kadın halleri üzerine yeni pencereler açıyorlar.

Festivalde film gösterimlerinin yanı sıra dokuz kadın fotoğrafçının (Figen Ekti, Gülşin Ketenci, Laleper Aytek, Müjgan Arpat, Nilgün Yurdalan, Serra Akcan, Silva Bingaz, Sine Boran, Yasemin Yıldız) katılacağı bir sergi, "Namus" ve "Medyadan Yeşilçam'a Namus" başlıklarında iki panelin yanı sıra, atölye ve söyleşiler de gerçekleştirilecek. ☐

